

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 70.

V Ljubljani, v sredo 27. marca 1895.

Letnik XXIII.

Škandalozna volitev.

Včeraj se je vršila v ogrski zbornici poslancev razprava glede dogodkov, ki so se vršili povodom zadnje volitve v Nitri. Poslanec Pasmandy je prvi razkrival razne škandalozne krivičnosti Tarnoczja, predsednika volilne komisije. Ker so zastopniki ljudske stranke vedeli, da hoče predsednik tri grofe Zichy-je razglasiti kot kandidate, da bi s tem cepili glasove, oskrbeli so si po notarju legalizovane izjave omenjenih grofov Zichy-jev, da ne kandidujeta. Predsednik teh izjav ni sprejel. Ker je dejal, da ni gotovo, ali so to res istiniti podpisi kandidatov ali ne. Vladna stranka je dala natisniti pismo kandidata ljudske stranke, v katerem izjavlja, da se odpove kandidaturi. Pismo je bilo seveda ponarejeno. Posebno hudo se je opozicijskim volilcem godilo pred volilno komisijo. Zaradi posameznih črk v imenu, zaradi pomanjkljivosti naštetje stanu in poklica je bilo zavrženih mnogo volilcev. Stolni kanoniki so na volišču prosili, da bi zaradi dežja smeli počakati v komitatni hiši, da pridejo na vrsto pri volitvi, toda prošnji se ni ugodilo, pač pa so jim zagrozili, da jih bodo dali po žandarmih odpeljati. — Drugi poslanec Kund poroča, da je 67letnega kanonika Simka vprašal volilni predsednik, ali piše svoje ime z „m“ ali z „n“. Volilec je moral črkati svoje ime in ker je rekel, da piše svoje ime z „m“, dejal mu je predsednik: „Obžalujem, da Vas ne morem priznati kot volilec, ker ste v zapisniku zapisani z „n“, to je Sinko, kar seveda niste Vi.“

Nekega župnika so zavrnil, ker so mu dejali, da je v zapisniku vpisan kot kapelan. Škofijski tajnik in vodja duhovnega sodišča ni smel voliti, ker je bil v zapisniku zaznamovan samo škofijski tajnik in ne tudi ob enem vodja duhovnega sodišča. Ko je govornik zaradi tega kot zaupnik narodne stranke pri volilni komisiji odstopil in prosil, naj ga spusté skozi volišče na prosto, mu tega niso dovolili, marveč dali so mu policaja seboj, vrgli ga

v voz in ga tako pognali v stanovanje. Večina volilcev ljudske stranke pa se niti pokazala ni na volišče, marveč je bila od vojakov pol ure od volišča oddaljena varovana, da se ji ni nič hudega prigodilo, vzlasti to, da bi bili mogli oddati svoje glasove.

O vplivanju na volilce z obljubami, z grožnjami, s pijačo, s podkupovanjem glasov, o tem seveda ni vredno govoriti, ker ob tem se itak na Ogerskem nikdo ne spodtikuje. Takih škandaloznih sleparij in nasilstev tudi liberalni baron Banffy ni mogel zagovarjati in zato se je seveda državni tajnik Latkoczy odpovedal tem potom prisleparjenemu mandatu. Vršila se bo preiskava zaradi te volitve, a bo že vlada poskrbela, da ne pride nič hudega na dan. Tako se dela za korupcijo in za anarhizem.

Ismail-paša.

Ob divnem Bosporu blizu turške prestolnice v palači Emyrghak je dne 2. marca t. l. umrl skoraj pozabljen in nepoznan bivši khedive v Egiptu, Ismail-paša. Burna je bila njegova preteklost, neslaven njegov konec življenja, kajti umiral in prominol je, kakor umirajo odstavljenci in zaprti turški sultani. Kakor „veliki“ Francoz Ferdinand de Lesseps, živel je tudi Ismail mnogo let v slavi in bogastvu, občudovan svoj čas od mnogih, a večer njegovega življenja je bil temen in solzán. Ismail je padel v brezno pozabljivosti kot „velik“ zapravljevec, Lesseps kot „velik“ bahač.

Ismail-paša se je rodil dne 31. decembra 1830 v prestolnici ob Nilu Ibrahim-paši, sinu silovitega krotitelja mamelukov, Mehmeda Alija. Imel je malo upanja, da pride na prestol, ko je po kratkem vladanju njegovega očeta zasedel prestol Mehmed-Alijev vnuk, Abbas-paša. A tega grozoviteža so zadavili in leta 1854 pride na prestol četrti Mehmed-Alijev sin, Said-paša, ki je vladal do leta 1863.

Said-paša je v Egiptu uvel Evropi prijazno politiko, katero je pospeševal v Parizu vzgojeni, od

francoske omike in olike obilizani Ismail, Said paša mu je vse zaupal ter ga z raznimi diplomatskimi naročili pošiljal v evropske prestolnice. Ismail je bil častihlepen ter je kazal precej diplomatske in vojaške sposobnosti.

Star 33 let je bil Ismail že podkralj v Egiptu. Dosegel je svoj namen, živel v sijaju in, da je dobival sredstev za vsakovrstno potratnost, podpiral in pospeševal je blagostanje dežele. Ze njegov stari oče, Mehmed-Ali, je zgradil več tovarn. Toda nedostajalo mu je izvežbanih delavcev, cene izdelkom so bile višje, nego evropskega blaga. Danes ležé mnoge tovarne v razvalinah.

Ismail-paša ga je posnemal brez pravega načrta, zazidal je milijone, toda tudi v njegovih tovarnah vlada danes praznота. Tako je blizu Kajire zgradil velikansko livarno za topove, v kateri pa ni bil vlit niti jeden top.

Vspešnejša so bila njegova trgovska in gospodarska podjetja. Nadaljeval je že od Mehmed-Alija pričete pristaniške zgradbe v Aleksandriji, gradil železnice ter napravil več kanalov, ki so pospeševali promet in namakanje zemljišč. A pri vsem tem je Ismail mislil le na svoj dobiček in slavo ter pokupil najrodovitnejša polja.

Ze njegov prednik je leta 1862 dobil v Evropi večje državno posojilo, a Ismail je čez mero nagromadil dolgove za razne svoje visoke načrte. V prvi vrsti je hotel dovršiti Sueški prekop, akoravno bi bil moral uvideti, da Egipt ne bode imel od tega nobene koristi. Izvršil je svoj načrt na škodo svoji deželi ter zakopal sebe in ljudstvo v neizmerne dolgove. Ze Said-paša je bil pričel to podjetje proti volji Turčije in Angležev, ker ga je bil leta 1854 prijatelj Lesseps omamil s sanjami lepe prihodnosti. Ko je Ismail prevzel vlado, je bil prekop že izvršen od Port Saída do jezera Timzah, kakor tudi vodovod od Nila do Sueca. Turčija je še le leta 1866 potrdila to velikansko podjetje, o katerem je trdil znani inženir Stephenson, da je nemogoče. Ker je

LISTEK

Na prvi straži.

Češki napisal B. Brodský, prevel P. B.

(Dalje.)

IV.

Komaj smo zavili v vas, iznenadil nas je ne navaden prizor. Okrog pokritega voza, napolnjenega z raznoličnimi stvarmi, zbiral se je več vaščanov, ki so pozorno nekaj ogledovali. Kakor hitro nas zagledajo, odstopijo in začno nas opazovati. Tu sem lahko opazil na tleh na pernico položenega človeka, ki je glasno stokal; nad njim je bil sklonjen človek, ki je nekaj delal.

Pokličem najbližjega vaščana, ki se mi bojazljivo približa, in ga vprašam, kaj se je zgodilo.

„Ponižno prosim, neki kmet iz Čehije je bežal pred Prusi. Pa je padel in si zlomil nogo. Ranocelnik iz Čehije mu jo naravnava.“

V tem hipu se spomnim našega ujetnika. Naročim desetniku, da ga dene raz konja in pokličem ranocelnika. Ravno je dokončal in približavši se me vljudno popraša, česa želim. Rečem mu, da pregleda

ranjenca in mu obveže rano. Bil je precej voljan, pripravi potrebno mazilo ter začne lečiti. Mi pa smo mej tem napravili ogenj na sredi vasi ter privezali konje k lipam, ki so stale raztresene sem ter tja. Razpostavim skrbno straže, zažgem si pipo in zagledam se v ogenj. Dragonci so posnemali mene, deli so si pod glave kanistre in zvite plašče ter počivali po celodnevni težavi. Nekateri so tiho govorili, drugi pa so jeli, kar jim je ostalo ali pa so v prodajalnici kaj kupili. Ljudje so stali v gruči pred hišami ter nas radovedno ogledovali.

Z zamišljenosti me je prebudil desetnik, ki je pripeljal ujetnika z ranocelnikom vred. Ognjena svetloba je padala na njegovo obličje, ki je kazalo smrtno barvo. Dosti je trpel, a ni zastokal. Dal sem mu poleg sebe razprostrti plašč na zemlji in spremiljevalca sta mu pomagala sesti. Zagledal se je strmeče v ogenj s svojimi temnimi velikimi očmi. Podam mu kos mesa, ki sem ga kupil in steklenico vode. Vzel je oboje in zahvalil me prav vljudno. S svojim vedenjem je spominal prej na izobraženega moža, kakor na navadnega vojaka.

Ko se nekoliko najé in napije, oživi se njegovo obličje. Otožen nasmeh se mu je pokazal okrog ustnic in z zdravo roko si je pogladil svoje svile

brke. Naglo se obrne k meni. Beseda njegova, nemški izražena, ni mogla zakriti poljskega naglasa.

„Mislili ste gotovo, gospod poročnik, da je bila tista krogla vam namenjena?“

„Gotovo da. To je pač naravno, da niste smeli pozabiti svojega lastnega poveljnika, ne pa sovražnika.“

„Pa bodite prepričani, da je bila moja roka popolnoma mirna in da je dosegla cilj, ki sem si ga izbral. Ustrelil pa bi bil lahko vaju oba, seveda ko bi bil hotel.“

Moje začudenje je raslo. Govoril je tako priprosto in vendar prepričevalno, da sem mu verjel proti svoji volji. Obraz njegov se je stresel prejšnje potrtosti, bil je zdaj živ, simpatičen in v njegovih očeh je bilo videti globoko in ob enem goreče srce.

„Veste, kaj sem pričakoval?“ vpraša za nekaj časa popolnoma hladno, ko sem ustrelil? Da mi poženete kroglo v glavo. Niste storili tega. Ne čudim se, mudilo se vam je, pozabili ste. To mi je vse jedno, verujte mi, a upanja nimam, da bi še živel. Z dogodkom, kateremu ste bila priča, dovršil sem svojo nalogo in odslej nimam niti želje niti namena, za kateri bi si želel še živeti. Pokazali ste

Anglija, boječ se tekmecev v Aziji, na razne načine ovirala delo, moral je Ismail iskati vedno novih posojil. Koliko je stalo to podjetje, tega itak nihče ni vedel natančno.

Kar razsiral pa je Ismail denar povodom otvorjenja dne 16. novembra 1869. Pri tej priliki se je hotel pokazati vpričo evropskih vladarjev in princev kot mogočnega potentata. Sanjal je o slavi starih Egipčanov, toda sanje so bile kratke! Že drugo leto je moral vsled angleškega pritiska izročiti Turčiji svoje oklopnice. Vendar mu solnce sreče ni še bilo zašlo. Leta 1873 mu je Turčija priznala pravico prvorojenstva, dočim je doslej starejši khedivov brat imel pravico do prestola. Leta 1874 si je osvojil Darfur v Sudanu — a v tem ga je zadeval udarec za udarcem. V Abesiniji je bil tepen, dolžniki so se začeli oglašati. Od leta 1868 do 1873 je bil najel devet posojil, skupaj okoli 700 milijonov po 7 odstotkov. Davki v deželi so bili neznosni in vendar niso zadoščali v pokritje rednih troškov.

V sili je Ismail leta 1875 prodal svojih 177.000 sueških delnic angleški vladi, ki je skušala dobiti sedaj v roke prekop.

Egiptska vlada je svoje delnice prodala francoskim spekulantom, toda skupilo se je zgubilo v brezno dolgov. Dežela je krvavela in stradala za vrtoglavo podjetje, a v zahvalo je imela le dolgove. Ker so bili ti dolgovi evropske terjatve in ker je vlada tudi Ismailove zasebne dolgove pomešala med državne, bilo je naravno, da so evropske države zahtevale nadzorstvo egiptskih financ. L. 1876 so Anglija, Francija, Italija in Avstrija poslale po jednega nadzornika, da nadzorujejo zastavljene dohodke in davčne preosnove. Poleg teh nadzornikov sta pregledovala račune še francoski in angleški glavni kontrolor. A vse to ni pomagalo, dasi so upniki popustili jeden del svojih terjatev. Ismail-paša se ni zmenil za evropsko kontrolo, razsiral je denar za svoje načrte in muhe. Mednarodna komisija se je pritoževala, toda Ismailova vlada se ni ozirala ne na pritožbe, ne na obtožbe. Velevlasti so nato zahtevale, da mora Ismail zastaviti vsa svoja zemljišča, katera si je bil tekom let prilastil. Ismail se je l. 1878 moral udati, dasi nerad; še bolj pa ga je grizlo, da je moral dva tujca sprejeti v novo vlado. Anglež Wilson je bil finančni minister in Francoz Bligniere minister za javna dela. Predsednik novemu ministerstvu je bil znani, Angležem prijazni Nubar-paša. Kedive je bil slamnat mož poleg tega ministerstva, vsa svoja posestva je moral zastaviti za novo posojilo.

Ismail ni mogel prenašati tega evropskega „jetrobstva“, skušal je otrestiti se jarma, sam in po svojih privržencih je hujskal domačine proti tujem. Že l. 1878 je vpeljal nekaj parlament iz samih domačinov, l. 1879 je vpričoril vstajo proti tujim konzulom, Nubar-paša je odletel in Ismailov sin, Tefik, je bil novi ministerski predsednik. Ismail je vladal po vzgledu rimskih krvoločnih imperatorjev, prisivajal si zemljišča zavratno umorjenih bogatinov, izbral si nove ministre, parlament je po njegovem navodilu skrčil dolgove, ne oziraje se na angleškega in francoskega zastopnika.

S tem je bila mera Ismailove samovoljnosti polna; sultan Ismaila odstavi dne 26. junija 1879

se mi dobrotljivega, ker ste me ohranili pri življenji. Iz mojega lastnega, notranjega stališča pa ta dobrota zame nima nikake vrednosti. Pač pa, ko bi bil ta še pri življenju, bilo bi to nekaj čisto drugega. Oprostite, ali nimate smodek?“

Podam mu smodko. Zažge si jo in zopet nekaj časa molči.

„Glejte, vaš sem bolj kot nestvor kakor kot človek. A bil je čas, da sem bil kristijan v pravem pomenu besede. Poljak sem in žlahtec, gospod poročnik, iz stare, dobre žlahtne rodovine. Imeli smo v Poznanjskem posestvo, ne veliko, a dosti obsežno, da bi v njem našli veselje in raj na zemlji. Bilo nas je pet, moj oče, mati, sestra, brat in jaz. Ah, kaki časi so bili to! A ostal sem samo jaz, jaz jedini. Iz mene je postal pruski huzar, iz mene, katerega prednikov ni ostalo mej kraljevimi zastavami. A vsega tega je kriv on, ta pes — ej, škoda spomina.“

In spet obmolči. Obraz njegov je spet obledel in oko njegovo se je bliskalo. Bil je ves spremenjen in zdelo se je, da izkopni. Nisem si upal pretrgati njegovega molka. Nekaj me je zadrževalo. Nisem imel zanj nasprotovanja, ampak sočutje in radovednost.

(Dalje sledi.)

in kediva imenuje njegovega sina Tefika. Ismail je bil ob jednom prognan; iskal je pomoči v Evropi, zbiral armado proti Turčiji, toda nikjer ni našel zaveznikov. Udal se je „usodi“, sprejel sultanovo milost: palačo ob Bosporu in letnih 500.000 gld.

Skoraj gotovo je Ismail l. 1881 podpiral novo vstajo, katero je vodil Arabi-paša, hoteč maščevati se za svoje ponižanje. Živel je zadnja leta pozabljen od sveta, premišljujoč minljivost svetne slave ob obrežju, na katero je mrklo zrla njegovo temno oko.

—k.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. marca.

Državni zbor je v včerajšnji seji dognal predlogo o pridobitkovini ter pričel razpravo o poddržavljenju dunajskih telefonskih naprav. Kakor kaže, bodo nerešene točke davčne preosnove prišle na vrsto še le po Veliki noči in jih bode državni zbor moral rešiti pred proračunom. Zato je vlada predložila poročilo o začasnem proračunu za daljše tri mesece. To priliko bode opozicija gotovo porabila proti koaliciji, osobito pa proti odseku za volilno reformo, ki še sedaj ni prišel s svojim načrtom na dan.

Vogerski zbornici magnatov je bil načrt o recepciji židov odklonjen s 117 proti 111 glasovom. Pomenljivo je, da sta tudi ministra Fejervary in Jósika glasovala za premembo v načrtu. To je hud udarec za mažarske liberalce, katerim so židje glavna denarna in duševna podpora. Banffy baje hoče odložiti do jeseni nadaljni cerkvenopolitični boj, a vprašanje je, če bode on dočkal jeseni na ministerskem stolu.

Nemčija. Po vseh nemško-nacionalnih in s pruskim duhom navdahnjenih listih je grozen krik, ker je v soboto nemški državni zbor zavrgel svojega predsednika predlog, naj državni zbor čestita knezu Bismarcku povodom osemdesetletnice. Predlog je bil s 163 glasovi proti 146 odklonjen. Proti predlogu so glasovali: centrum, Poljaki, socialni demokrati in prostomisljaki. V imenu centra je grof Hompesch utemeljil nasprotno glasovanje, rekoč: Čestitka knezu Bismarcku velja njemu kot politiku, centrum pa nikakor ne more odobravati načel, po katerih je Bismarck vodil nemško in prusko politiko in hoče še na-njo vplivati. Centrum mora tudi ugovarjati čestitki, kajti Bismarcka treba soditi kot celoto, in centrum ne more pogoditi njegovih prejšnjih dejanj, najmanj sedaj, ko ni več v službi. — Gotovo bi se Bismarck sam smejal, ko bi se centrum pridružil njegovim čestilecem, oni centrum, o katerem je Bismarck še 31. julija 1892 v Jeni govoril, da je najnevarnejša stranka državi, ki se upira germanizaciji poljskega naroda. Cesar Viljem je brzojavno Bismarcku izrazil svojo „veliko nevoljo“, da je državni zbor zavrgel predlog glede čestitke. Iz tega sklepajo listi, da bodo nastala huda nasprotja med vladarjem in zbornico. Nam bi se čudno zdelo, ko bi razpustili zbornico zaradi moza, katerega je vladar sam odslovil. Glasovanje centra je naravno in umevno. Bismarck je sicer državnopravno zjedini Nemčijo, toda v notranjem življenju jo je s silo raztrgal; preganjal je kruto katolike, v gospodarskem oziru je Nemčiji mnoge škodil ter militarizem povzdignil do vrhunca. Zato ne zasluži takega izrednega odlikovanja, najmanj pa sedaj kot zasebnik.

Španija. Kjer dobé generali in sploh višji častniki preveč vpliva v politiki, tam so vstaje, nemiri in notranje premembe na dnevnem redu. To vidimo v ameriških republikah in tudi v Španiji, kjer so doma vojaški „pronuncijamenti“. Z mnogimi težavami je Canovas sestavil novo ministerstvo, a še večje ga čakajo, dasi so mu generali in polkovniki madridske posadke zagotovili brezpogojno udanost kraljici in vladi. Neki vojaški list že zahteva od vlade, da morajo vsi častniki po doslužbenem 40 letu imenovani biti polkovniki. Taka zahteva je pač le v Španiji mogoča.

Kitaj in Japan. Japonski narod smeli bi primerjati z malim Davidom, ki se je spravil nad kitajskega Golijata. Imel je doslej tudi pogum in srečo, toda zgubil je veliko bitko — vsled fanatičnega napada na kitajskega mirovnega posredovalca. Sicer narod ne more biti odgovoren za hudodelstvo posameznega sorojaka, vendar javno mnenje v sodbi meče na tehtnico kot obtežilo. Japonski cesar, cesarica in vlada so ranjenemu Li-Hung-Čangu izrazili svoje sočutje in obžalovanje. Isto bode storil parlament.

Cerkveni letopis.

Okrožnica svetega očeta Leona XIII. škofom v Zveznih državah severne Amerike.

Tri mesece bode skoro poteklo, kar so razposlali sveti Oče to okrožnico škofom v Zveznih državah severne Amerike. Namenjena je sicer v prvi vrsti Američanom, vendar poučna je tudi za nas. Cerkev in država! Koliko razpora je že bilo o tem! Koliko boja, zlasti sedaj na Ogerskem! In vendar govore sveti Oče tako jasno. Ko navdušujejo, kako naj se združujejo katoličani, koristilo bode tudi nam, ako poslušamo opominjevalni glas. Za katoliško universo v Washingtonu vнемajo — ali ni tudi pri nas potrebno navdušenje za avstrijsko katoliško univerzo? Delavci se pri nas združujejo, tudi tem podajajo sv. oče dobra navodila v tej okrožnici, kaj bodi prvi namen njih združevanja. Časnikarji naj bi si še posebno vzeli k srcu papeževe opomine do ameriških časnikarjev. Tudi pri nas se greši. Besede Kristusovega namestnika imajo velik uspeh med Američani, da bi tudi pri nas poslušali glas očetov.

Kar je pa v okrožnici odmenjenega jedino Američanom z ozirom na njih položaj, izpustili smo v našem prevodu. Pismo se glasi:

V duhu se prestavimo preko širokega oceana; dasi smo Vam že ob drugih prilikah pismeno besedo pošiljali, zlasti kolikokrat smo skupna pisma uradno razposlali škofom katoliškega sveta, sklenili smo vendar, da se sedaj obrnemo posebej na Vas; namen imamo, da storimo nekoliko, ako Bog hoče v prid katoličanstva pri Vas. In sicer s tem večjo gorečnostjo smo se tega lotili, ker mladeniško čilo ameriško ljudstvo i čislamo i ljubimo in pri njem ne gledamo le napredka v državnih ozirih, marveč tudi v krščanstvu.

Ko je pred nedavnim časom, kakor je prav, obhajal hvaležno in z raznimi slovesnostmi Vaš narod spomin, da je minilo že četrto stoletje, odkar je bila Amerika odkrita, udeležili smo se mi z Vami praznovanja tega spomina vrednega dogodka; veselje in jednake misli so nas pri tem navdajale in ni nam bilo tedaj zadosti, da Vam od daleč čestitamo k Vaši blaginji in velikosti, marveč želeli smo, pri Vašem praznovanju tako rekoč v Vaši sredi biti, in zato smo radi poslali Svojega zastopnika.

Amerika in katoliška cerkev.

Kar smo storili pri tem praznovanju, storili smo po pravici; komaj je namreč ameriški rod — tako rekoč še v zibeli — stopil na dan, vsprejela ga je Cerkev v svoje materno naročje. Zakaj kakor smo pokazali ob drugi priliki, nameraval je Kolumb s svojimi vožnjami in naporu pred vsem krščanstvu odpreti pot v nove dežele in prek novih morji; te misli se je vstrajno držal in ni poznal imenitnejše dolžnosti, kakor da je povsod, kjer je stopil na suho, zasadil podobo svetega Križa. Nosile so torej Kolumbove ladje čez ocean prekmorskim bregovom kali mogočnih držav in prvence katoliškega rodú, kakor je nosila Noetova ladja po visoko vzburkanih valovih z ostanki človeškega rodú seme Izraelcev.

Ni tu na mestu, da bi posamezno naštevati poznejše dogodke. Izvestno je, da je po Genovčanu odkritim, še divjim rodovom zgodaj svetila luč evangelija. Zakaj dobro je znano, koliko misijonarjev iz reda frančiškanov, ter dominikancev in jezuitov se je prepeljavalo celi dve stoletji tja, da bi oskrbovali dušno pastirstvo med evropskimi naselniki, zlasti pa in pred vsem, da bi domačine izpreobračali iz praznoverstva h krščanstvu; svoje napore so pri tem več ko enkrat spričali in posvetili s krvjo. Celo mnoga nova imena, Vašim mestom, rekam, goram in jezerom dana, uče in očitno pričajo, kako v tesni zvezi so Vaši početki s katoliško Cerkvijo.

Cerkev in država.

Tudi to se ni zgodilo brez sklepa božje previdnosti, kar v naslednjem omenjamo: Ko so ameriške naselbine s pomočjo katoličanov dosegle svobodo in samostanost ter se združile v samovlastno državo, prav tedaj je bila tudi cerkvena hijerarhija pristojno urejena, in ob istem času, ko je volitev ljudstva poklicala velikega Washingtona na državno krmilo, postavila je apostolska oblast ameriški cerkvi prvega škofa na čelo.

Prijateljstvo in zaupnost pa, ki je kraljevala, kakor je znano, med tema možema, menda spričuje, da mora vezati Zedinjene države in katoliško Cerkev edinost in prijateljstvo. In sicer ne brez vzroka. Zakaj država mora obstati le, ako vlada npravstve-

nost; to je prav dobro spoznaval oni Vaš prvi državljani, katerega smo prav kar omenili in katerega je dičila tako velika bistroumnost in državniška modrost, ter je to resnico tudi naravnost izrekel. Nравstvenost pa v prvi vrsti in najboljše hrani v sebi vera, ki že po svojem bistvu čuva in brani vse one vire, iz katerih izvajamo dolžnosti, ter ukazuje krepkosto življenje, predočujoč najmočnejše nagibe ravnanja, greh pa prepoveduje. Kaj pa je Cerkev družega, kakor po volji in povelju Jezusa Kristusa ustanovljena družba, ki ima namen, da ohrani svetost nравstvenosti in varuje vero? Zato ima sicer Cerkev, kakor smo s Svojega vzvišenega stališča kot poglavar velikrat izkušali dokazati, najprej sama po svoji naravi zveličanje duš in nebeško srečo pred očmi; vendar pa prinaša tudi v časnih stvareh tako velike in raznovrstne koristi, da bi tudi tedaj ne mogla več in večjega žrtvovati, ako bi bila ustanovljena pred vsem iz tega namena, da bi pospeševala in boljšala tukajšnje zemeljsko delovanje.

Nadalje hvalijo sv. Oče zasluge duhovščine, višje in nižje v Ameriki, ki so si jih pridobili za katoliško cerkev, zlasti s sinodami. Pa tudi ustava v Zedinjenih državah katoličanom ni nasprotna. Vsaj preganjanja se jim ni bati, ker se lahko vsaka cerkev prosto razvija. Vendar pa bi se motil, kdor bi mislil, da je ona državna ustava najboljša, v kateri sta cerkev in država ločeni ter se ne podpirata med sebojno.

„Zakaj, da vkljub tej ustavi katoličanstvo v Ameriki cvete, pripisovati je edino moči, ki jo je cerkev prejela od Boga. Ta se razvija sama po sebi, ako la ni nasprotnikov in zaprek; a cerkev bi prinašala še obilnejše sadove, ako bi se ne zanašala le na svojo svobodo, marveč bi jej bili tudi zakoni naklonjeni in bi jo varovala javna oblast.“ (Dalje sledi.)

Glasba.

„Društvena“. Zložil „Katoliškemu društvu za delavke“ v Ljubljani dr. Jan. Evang. Krek. Uglasbil P. Angelik Hribar O. S. Fr. 1895 Samozaložba. — Tisek „Katoliške Tiskarne“. Cena 5 kr. Dobiva se pri društvenem podpredsedniku, stol. vikarju Matiju Mraku v Ljubljani.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 27. marca.

(Milostivi gospod knezoškof lavantinski dr. Mihael Napotnik) boleha jo že pet tednov vsled unetja zgiba v kolenu. Kakor se poroča iz Maribora, se je bolezen zadnje dni shujšala. Mili Bog daj, da se jim kmalu obrne na bolje!

(Premembe pri politični upravi.) Okrajni glavar Ferdinand markí G o z a n i je premeščen iz Postojine v Ljubljano, kjer prevzame vodstvo okrajnega glavarstva za ljubljansko okolico. Vodstvo okrajnega glavarstva v Postojini prevzame vladni tajnik vitez L a s e h a n. Vladni tajnik baron Schö n b e r g e r je imenovan okrajnim glavarjem v Krškem.

(Imenovanje.) Kot redni člani deželnega zdravstvenega sveta za Kranjsko so od vlade imenovani gg.: Dr. Eisl, dr. pl. Valenta, dr. Bock in dr. Šlajmer, od deželnega odbora pa dr. Bleiweis in Kopřiva. Graška „Tagespost“ z veseljem poudarja, da imajo v deželnem zdravstvenem svetu kranjskem večino — Nemci!

(Iz deželnega šolskega sveta.) Profesorju Simonu Rutarju se podeli tretja petletna doklada. — Imenovani so gg.: Jožef Medič za nadučitelja na Jesenicah, Ivan Petrič za učitelja v Rudniku, Jožef Gorečan za učitelja v Radčah pri Kranjski gori, Alojzij Sežun za učitelja na Velike Poljane, Jožef Petkovšek za učitelja v Velesovem, Matilda Božič, dosedaj na zasebni šoli „Sloge“ v Gorici, za učiteljico v Metliki in Antonija Mikota za učiteljico na dvo-razrednici v Cirkljah; Maks Ivanetič je vsled lastne prošnje začasno vpokojen.

(Dnevni red) seji občinskega sveta ljubljanskega, v sredo, 27. dan marca 1895. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. 1.) Oznaniła predsedstva. 2.) Pravnega in personalnega odseka poročilo o letošnjih dopolnitvenih volitvah za občinski svet. 3.) Stavbinskega odseka poročilo a) o Ant. Dečmana prošnji za gradnjo in otvoritev dveh cest na njegovem parcelovanem posestvu na Poljanah; b) o oddaji mizarkega in ključavničarskega dela pri šolskem poslopu na barju; c) o zgradbi navpične ceste k domobranski vojašnici; d) o donudbi Josipa Prosenca gledé odkupa nekdanj Jalenove hiše na voglu Besljeve

ceste in Poljskih ulic; d) o nakupu zemljišč za gradnjo ceste z Ilovice k šoli na barju; e) o gradnji cest in kanalov v Erjavčevih, nunskih in Levstikovih ulicah; f) o prodaji stavišča parc. šte. 203/1 in 144/5 katastr. občine kapucinsko predmestje ob Tržaški cesti; o napravi hodnika na sv. Petra cesti od usnjarskih ulic do mitnice; h) o oddaji dimnikarskega dela pri mestnih hišah. 4.) Šolskega odseka poročilo a) o računih mestnih ljudsko šolskih vodstev gledé porabe dotacij v šolskem letu 1893/4; b) o realnega ravnateljstva računu o porabi dotacije za 1894. leto; c) o realnega ravnateljstva računu o porabi dotacije za modelirsko šolo 1894. l. d) o računu vodstva I. mestne deške ljudske šole o porabi dotacije 50 glđ. za razstavo učil 1894. leta; d) o računu vodstva I. mestne deške ljudske šole o porabi dotacije 60 glđ. za vzdrževanje šolskega vrta 1894. leta. 5.) Šolskega odseka predlog gledé volitve predsednika in 6 členov kuratorija za višjo dekleško šolo. 6.) Finančnega odseka poročilo a) o skontrovanji mestne blagajnice in ž njo združenih fondov dne 10. decembra 1894; b) o vrnitvi nekaterih službinskih kavejionov; c) o prošnji vodstva botaničnega vrta za podporo; d) o Glasbene Matice prošnji za dobitke.

(Goriški deželni zbor) se snide, kakor poroča „Ecco de Littorale“ med velikonočnimi počitnicami državnega zbora, da reši deželni proračun.

(Odlikovanje.) Presvetli cesar je dovolil, da bode konceptni praktikant pri graškem namestništvu, g. Ivan Z o l g a r, promoviran doktorjem prava „sub auspiciis imperatoris“.

(Povodenj na ljubljanskem močvirju.) Včera j zjutraj je nenadoma voda silno narasla na ljubljanskem močvirju, tako da so bile najnižje ležeče vasi Lipe in Hauptmanca precej preplavljene z vodo, tako da so se že včera j ljudje selili z živino. Čez dan je včera j voda tako narasla, da je bila preplavljena tudi Črna vas, in tako je danes pod vodo vse ljubljansko barje. Vsaka zveza po suhem je sedaj z močvirjem pretrgana. Vozniki, ki so se včera j pripeljali z barja v Ljubljano, morajo tukaj čakati odtoka vode. Toda že včera j je bilo zelo nevarno voziti, ker je stala voda čez cesto in vzlasti se je ob tej priliki pokazalo, kako potrebna so bila ob potu nasajena jagojetna drevesa, ki so jih nekdanj nasadili. Zato je včera j tudi voznik Malnarček zašel v obcestni jarek, ko se je ognil izžanski pošti, ter mu je baje konj utonil. Iz mesta so poslali čolnov na močvirje, da posredujejo zvezo, ter pazijo, da se kje ne pripeti kaka nesreča pri ljudeh, živini ali poslopih. Ta dogodek pa zopet glasno kliče: Gospodje na Dunaju in v Ljubljani, kaj čakate z osuševanjem močvirja!

(V okrajni zastop v Ptuj) so bili voljeni dne 16. in 20. t. m. ti le gg. kandidatje narodne stranke: 1. Iz veleposestva: Brenčič Miha, tovarnar v Zabjaku, Čeh Alojzij v Ločiči, Kovačec Anton v Spodnjem Velovlaku, Mikl Tomaž, trgovec pri Sv. Marjeti, Ožgan Simon, c. kr. notar v Ptuj, dr. Ploj Jakob, odvetnik v Ptuj, Rodošek Martin, veleposestnik v Ptuj, Strah Jurij, veleposestnik v Hvalertincih, in Franc Urbas, veleposestnik pri Sv. Lovrencu. 2. Iz skupine kmečkih občin: Anton Gregorič, veleposestnik v Ptuj, Jože Zelenik pri Svetem Urbanu, Fric Davorin v Staršah, Grahar Jan. na Hajdinju, Sagadin Anton v Sesterzah, Ilešič Fr. v Vitomarcih, Anton Potočnik v Kozmencih, Janez Vidovič v Prvencih, Anton Korenjak pri Sv. Barbari v Haložah in Franc Kosar, c. kr. poštar v Juršencih. Skupina veletržcev ima deset zastopnikov, med temi narodnjak gospod Andrej Jurca, drugi so Nemci. Iz skupine mest in trgov je voljenih devet nemških zastopnikov za mesto Ptuj in narodni kandidat gospod Martin Kranjc za trg Črna gora. V novem okrajnem zastopu je tedaj 22 slovenskih, 17 nemških zastopnikov in jeden (Adalbert Ružička) neutralen zastopnik. Nemci so napeli vse moči, da bi zmagali v velikem posestvu, ali niso mogli več glasov naberačiti kakor 50, a naših bilo je 178. Štirideset volilcev ne bi skoraj moglo priti čez veliko Pesnico, a narodna zavest in disciplina premagala je tudi višjo moč — prijezdili so čez vodo! Lepo je bilo videti orjaške može na bistrjih konjih. Živel! slovenski vitezi!

(„Pomlađnih glasov“), 5. zvezek, uredil in založil Frančišek F i n ž g a r, je uprav kar izšel. Knjižica je že po zunanji obliki tako prikupljiva, da se je le čuditi, kako jo je mogoče za tako ceno prodajati. Navdušeni pisatelji gotovo upajo, da bodo ustregli mladino ljubom ž njo, in da bodo razprodali vso zalogo. Sicer mora biti gmotna izguba pri ta-

kem podjetju. Upamo tudi mi, da se ne bodo varali in da bo vsak z veseljem segel po knjižici, ki ima prav tako lepo jedro, kakor lupino. — Ali o vsem nam bo prilika, da kasneje govorimo obširnejše.

(Duhovne vaje) za ude Vincencijeve družbe vršile se bodo letos v slovenskem jeziku v Marijanšču. Začetek tiho nedeljo (31. sušca) zvečer ob sedmih. V nemškem jeziku pa v cerkvi sv. Florijana začnši s cvetno nedeljo. Vdeleževati se smejo obeh tudi neudi.

(Umrl) je dne 24. t. m. na Dunaju dr. Moric G a u s t e r, ki je kot zdravnik več let služboval v Kamniku in Ljubljani.

(Iz Šmarije pri Ljubljani) se nam piše 23ega marca: Pri nas imamo žalostne pošne razmere. Dokler ni bilo pošne železnice, imeli smo v fari samo eno pošto v Brvcah (vasi), ki se je glasila na ime „Šmarije“. Odkar je pa stekla železnica, dobili smo dve novi pošti, ki ste na konceh fare: ena na Grosupljem, druga v Škofljici, v Šmariji smo jo pa zgubili. Pri g. Ivan Babšku, trgovcu v Šmariji, je nabiralnik za navadna pisma; če pa hoče kedo kam poslati kako reč po pošti, nesti jo mora na Grosuplje, ki je oddaljeno celo uro od Šmarije. Kaka neprilika! Recimo, mati ima sina pri vojskih na Koroškem ali v Pulju, rada bi mu poslala za pirhe goldinar; ne more ga oddati v Šmariji, nesti ga mora celo uro daleč na grosupeljsko pošto. — Slavno pošno vodstvo se je neki milostno ozrlo na naše žalostne pošne razmere in neki obljubilo novo pošto na Sapu, ki je oddaljen od Šmarije samo pet minut. Slavnemu poštnemu vodstvu smo hvaležni za to. Res da, ljubša bi nam bila pošta v šmarijski vasi, kje blizu crkve, na primer, pri g. Ivanu Babšku; toda tudi s tem nam bo veliko pomagano, da nam ne bo treba za vsako majhno stvar hoditi na Grosuplje po celo uro daleč, v mrazu in vročini, v blatu in snegu.

(Napredek brezverske omike.) V Oseku je skočila v Dravo 18. t. m. 11-letna deklica Pongrass. K sreči so rešili nesrečnega otroka. Deklica je bila že sita življenja in je iskala smrt v vodi.

(Nesreča pri pogrebu.) Ko so spuščali v mestu Feltre rakev v grob, se je podrl del obzidja tamošnjega pokopališča in zasul več žalujočih. Duhovnika so potegnili mrtvega iz razvaline, dve drugi osebi sta kmalu potem umrli vsled ran. Trije žalujoči so nevarno ranjeni, 15 lahko.

(Lovska statistika.) Preteklo leto je bilo pokončano v mestnem okrožji ljubljanskem naslednje število divjačine in sicer: 60 zajcev, 55 poljskih jerebic, 200 prepelice, 30 kljunačev, 20 močvirskih kljunačev, 1 divja gos, 50 divjih rac, 3 lisice, 10 dihurjev, 2 vidri in 7 jastrebov.

(Umor.) Na Dunaju je umoril na ulici ključavničarski pomočnik Jožef Grün svojega prijatelja Kristijana Vesela. Uzrok umoru je bila ljubosumnost radi neke deklina.

(Ustrelil) se je v ponedeljek dopoldne v Gradcu z revolverjem črkostavec Ant. Gorišek, rodом Ljubljčan. Bil je čisto nervozen, in vzrok samomoru — duševno razbarjenost označil je Gorišek v listu svoji soprogi, katera je bila v tem trenutji odsotna. Zasebne in gmotne razmere njegove so redovite; nesrečnež je bil 46 let star in se je izučil v Blaznikovi tiskarni.

Društva.

(„Katoliško društvo rokoeljskih pomočnikov v Škofji Loki.“) Koncem preteklega leta osnovalo se je tu imenovano društvo, ki pod vodstvom preč. gosp. mestnega kapelana F. Erkerja vrlo napreduje. Število udov je naraslo na 60. Na dan sv. Jožefa, društvenega zavetnika praznovalo je društvo svoj prvi društveni praznik na kaj slovesen način. Zjutraj so se zbrali društveniki v svojih prostorih na trgu in se na to z društvenimi znamenji na prsih med potkavanjem zvonov podali korporativno k sv. obhajilu. Slavnost je povelečal govor preč. g. dr. Kreka, ki je v prepričevalnih in ganljivih besedah pojasnjeval važnost in nalogo katoliških, posebno rokodelskih društev. Marsikatero oko je solzilo videč toliko število vrlih mojstrov in krepkih mladeničev, združenih pri mizi Gospodovi, za Loko kaj nenavadnega! Zvečer je priredilo mlado društvo svoj prvi zabavni večer in nanj povabilo tudi svoje prijatelje. Društveni prostori so se do zadnjega kotička napolnili, znamenje zanimanja za potrebno društvo, ki ima biti vsaj mali kamenček v zidovju katoliške organizacije in ima nalogo rokodelske pomočnike varovati pred mnogimi nevarnostmi. Vspored se je izvršil povsem prav dobro. Petje, katero je preskrbel društveni pevski zbor, vrstilo se je z govori. Gosp. predsednik je prebral tudi prisrčno pismo prevzvišenega gospoda

knezoškofa, v katerem blagoslovljajo društvenega predsednika, vse ude in društvene podpornike. Na to je preč. gosp. mestni župnik Tomažič v krepkih besedah izrazil svoje veselje nad prospevalnim društvom in navduševal družbenike k stonovitnosti. Prosta zabava, ki je sledila na to, naklonila je društvu tudi nekoliko gmotne podpore. Začetek je, kakor se vidi, dober. Bog daj društvu tudi dober prospek in pa obilo podpornikov, kajti potrebujemo oboje! Pri tej priliki se obrnem do gospodov rojakov Ločanov, ali katere veže kak prijeten spomin ali nekdanje službovanje na „pisano“ Loko, da naklonijo kako podporo vrlemu društvu ali da mu pristopijo kot podporniki. Manjka nam še marsikaj in prej ali slej treba bo tudi za rokodelske vajence preskrbeti, kar je gotovo potreba in kar so prevzvišeni knezoškof že pri raznih prilikah toplo priporočali. Tako si pa tudi obstoječe društvo poskrbi veden naraščaj. Ti mali bratec med katoliškimi društvi pa rasti in se razvijaj po duhu in številu v blagor loškega mesta.

—o—

(Učiteljsko društvo radovljiskega okraja) zboruje dne 4. aprila t. l. ob 11. uri v Ljubnem. Na dnevnem redu je poročilo gosp. Karola Simona „Kdor seme, ta žanje“ ter posvetovanje: Kako bi se vršila slavnost v spomin nadučitelja Marka Kovšce. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Katoliško delavsko društvo za Prevalje in okolico) ima na „črno nedeljo“, dne 31. marca mesečni društveni shod pri Stoklu v Farski vasi po popoldanski službi božji. — Kakor je bilo pričakovati, ima društvo premagati mnogo nasprotstva od raznih strani, ker se dela zoper prepotrebno društvo z raznimi ne baš lepimi sredstvi! Pa upamo, da dobra stvar konečno vendar le zmaga!

(Posojilnica v Marnbergu) imela je leta 1894 prometa 122.425 gld. 86 kr.; pristopilo je 40 zadrušnikov, izstopilo pa 6 tako da šteje 421 udov, ki imajo v deležih 3279 gld. Hranilnih vlog se je vložilo 37.140 gld. 55 kr., izplačalo 20.242 gld. 59 kr. in je njih koncem 1894. leta s kapitalizovanimi obrestmi vred 94.362 gld. 97 kr. Novih posojil se je v letu 1894 dalo 23.815 gld., vrnilo pa 7987 gld. 40 kr., tako da je stanje danih posojil koncem leta 91.740 gld. 65 kr.; posojila so dana 384 zadrušnikom. Čistega dobička je 964 gld. 32 kr., ki se je v zmislu sklepa obnove zboru k rezervnemu fondu za eventualne zgube pridjal. Upravnih stroškov je bilo 484 gld. 16 kr.; stanje rezervnega fonda je 3307 gld. 15 kr., zadružnega premoženja 103.081 gld. 07 kr.

(Slovenskega planinskega društva) zabavni družbinski večer vršil se je dne 18. t. m. v hotelu pri „Slonu“ jako živahno. Predavanje g. profesorja Borštnerja v Ojstrici (Obir), katero je trajalo blizu 1 uro je tudi radi tega poslušalcem posebno ugajalo, ker je g. predavatelj razkazoval razne slike, panorame in karte tičeče se njegovega predavanja. Vdeležencev bilo je okoli 40.

Narodno gospodarstvo.

O Raiffeisenovih posojilnicah.

Kedar se vpeljuje kaka nova stvar, je treba vsestranskega prevdarka in premisliti, da se prav začne. Zato je dobro, ako se oglase posamezniki, razodenejo svoje pomisleke in svoje želje. Raiffeisenove posojilnice so za Slovence še precej nova stvar. Ker so te posojilnice jako važnega pomena v narodnem gospodarstvu, zatoraj hoče tudi podpisani zapisati nekaj stavkov zlasti z ozirom na članek dr. Šusteršiča, ki v Slovincu od dne 18. marca trdi, da pri posojilnicah za kmetske kraje ni umestno nadzorstvo.

Podpisani pa trdi v nasprotju s tem mnenjem: Raiffeisenove posojilnice morajo imeti nadzorstvo obstoječe iz 6—9 udov in sicer iz sledečih vzrokov a) Raiffeisen sam je vpeljal nadzorstvo, b) posojilnice imajo radi nadzorstva več zaupanja c) načelstvo opravlja iz strahu pred nadzorstvom svoj posel bolj vestno in natančno.

I. Raiffeisen sam je vpeljal nadzorstvo. Pred seboj imam pravila, kakor jih je sestavil Raiffeisen sam. (Slovenski časopisi naj bi pisali Raiffeisen, kakor se je mož v resnici podpisoval ali pa Raifajzen, ne pa Raiffeisen.) V teh pravilih govori od § 17 do 20. o nadzorstvu, njega sestavi in dolžnostih. Sestavili so nekateri možje n. pr. dr. Fassbender, (jeden glavnih stebrov Raiffeisenovih posojilnic na Nemškem) nekoliko od Raiffeisenovih se razlikujoča pravila, vendar določila o nadzorstvu so povsod skoraj jednaka. V zvezo posojilnic, ki ima svoj sedež v Neuwiedu (ob Renu na Nemškem) ne sprejmejo nobene posojilnice, katera bi ne imela nadzorstva. Do lanskega leta štela ta zveza 1416 posojilnic ne pa 1000, kakor je Liga 62 v Slovincu od 15. marca poročal, ker je imel najbrže kake starejše podatke pred seboj. Ako toraj Raiffeisen sam zahteva, da mora biti pri posojilnicah nadzorstvo, ne kaže pač ustanavljati

posojilnic brez nadzorstva. In če se ustanovijo, se ne smejo imenovati Raiffeisenove. Sploh če se ne drže posojilnice načel, katere je našel Liga 62 kot značilna za Raiffeisenove posojilnice, se ne smejo po Raiffeisen imenovati. Samo jedno ali drugo načelo vzeti iz Raiffeisenovega sistema, ne more zadostovati. Manj važna določila se pač smejo premeniti, da se pravila le drže zadružnega zakona od 9. apr. 1873.

II. Posojilnice imajo radi nadzorstva več zaupanja. Ko sem pri nekem zborovanju razlagal načela Raiffeisenovih posojilnic ter povdarjal zlasti neomejeno zavezo, so nekateri zmajevali z glavami. Bali so se namreč, da bi vtegnila ta neomejena zaveza postati katerikrat zadruharjem osodepolna. Ko sem pa omenil, da pazi nad delovanjem načelstva, nadzorstvo, katero sme kedarkoli hoče pregledati zadružne knjige in blagajnico, katero zamore celo posamezne ude načelstva ali pa tudi celo načelstvo odstaviti in ga tudi tožiti, se je srce vsim olajšalo in spoznali so, da neomejena zaveza na ta način nemore postati nevarna

V denarnih zadevah je kmetovalec jako vprežen. In prav je to! Ako bi lahkomišljeno postopal pri posojevanju in nalaganju denarja, bi se lahko zapletel v hude zadruge. Vodstvo posojilnice mora biti toraj tako, da mu bode sleherni lahko popolnoma zaupal. Več mož pa ko je v vodstvu in bolj ko jeden na družega pazijo, tem večji zaupanje bodo imeli ljudje do posojilnice. Jeden sam računski pregledovalec nikakor ne more tistega doseči, kar lahko doseže nadzorstvo 6—9 mož. Tudi nima po zadružnih pravilih tiste moči in tistih pravic, kakor jih ima nadzorstvo pri Raiffeisenovih posojilnicah. Jeden sam računski pregledovalec si tudi ne bode upal, ako ni posebno odločen značaj, toliko ugovarjati in grajati, boječ se da bi si ne nakopal sovraštvo celega načelstva. Razun tega je pa tudi včasih nevarno dajati jednemu samemu človeku pravico prešteti denarje in pregledovati zadružne knjige.

Vsako tudi najnavadnejše društvo, ki ima morebiti prometa samo 20 gld., voli dva računška pregledovalca, jedino posojilnice naj bi imele samo jednega. G. dr. Šusteršič pravi, da je težko dobiti za nadzorstvo sposobnih mož.

V posameznih slučajih mogoče, splošno pa ne. V vsaki občini je po več mož, ki so za to sposobni n. pr. duhovniki, učitelji, trgovci, katerih je že v vsaki večji vasi po več. V načelstvo tako vsi priti ne morejo, naj bodo toraj ostali v nadzorstvu. Pa tudi prav priprosti možje, da imajo zdravo pamet, so lahko v nadzorstvu. Presoditi ali je ta ali oni porok zadosti zanesljiv, ali je načelstvo svoj delokrog prestopilo ali ne, to zamore pač tudi navaden zadruhar. Najbolj zmožnega bodo pa volili za predsednika nadzorstvu. G. dr. Šusteršič trdi tudi, da funkcija takega nadzorstva obstoji in tem, da celo leto spi, koncem leta na obnem zboru pa njega načelnik izreče, da je vse v najlepšem redu. To ne sme in ne more biti. Po pravilih Raiffeisenovih posojilnic mora nadzorstvo vsaj štirikrat na leto v rednih sejah in vsaj v jedni izvanredni seji toraj najmanj petkrat na leto pregledati vse poslovanje zadruge in prešteti denar. Ako bi nadzorstvo tega ne storilo, ga občni zbor odstavi. Da bode pa nadzorstvo svojo dolžnost vestno izvrševalo, zato skrbi določila, da je ono odgovorno zadrugi za škodo, katera je vsled njegove malomarnosti nastala.

III. Ako si je načelstvo svestno, da ga nadzoruje odbor obče spoštovanih mož, kateri ga zamorejo poklicati pred sodbo obnove zboru in celo pred gosposko; bode pač skrbelo, da ne bode brez pomisleka dovoljevalo posojila in celo večja, kakor dovoljuje poslovnik. Tudi zadružne knjige ne bodo površno pisane, ampak natančno in pregledno. Sploh celo poslovanje bode premišljeno. To bode pa le v korist posojilnice, ki ne sme iskati svoje slave v velikem prometu, ampak v zavesti, da je bilo po njej pomagano nekaterim vrednim zadrugarjem.

Iz navedenih razlogov je tudi podpisani odločno za nadzorstvo. Ako ima skoraj večina slovenskih posojilnic tako nadzorstvo, zakaj bi ga ravno slovenske Raiffeisenove posojilnice ne imele. Po mnenju podpisanega, duševni oče pravil slovenskih Raiffeisenovih posojilnic ni storil prav, da v pravila ni vsprejel nadzorstva. Res je, da naš zadružni zakon pri gospodarskih in denarnih zadrugah nadzorstva naravnost ne zahteva, pač pa ga dopušča in celo nekako priporoča, ker §§ 24., 25. jako natančno govorita o njegovih pravicah in dolžnostih. Zatoraj naj bi se povsod uvedlo nadzorstvo!

J. Hladnik.

Praga, 25. marca. (Brzj. poroč.) Vzhodno češko društvo sladkornih tvorničarjev je imelo večeraj mnogoštevilen shod. Sklenilo se je to-le: Po obžalovanja vredni nevestnosti se je javno izvedelo, da se misli s popusti pomagati sladkorni krizi. Zbor odklanja trditve, da bi se to bilo zgodilo po željah domačih sladkorničarjev in hoče: a) Prvi korak, da se popravijo razmere in se omogoči izvoz domačega sladkorja, je plačevanje premij; b) premije naj se čim najpreje uvedo po vzgledu v Nemčiji in gledé neugodnih razmer v proizvajanju naj se malim podjetnikom krepko branijo; c) z ozirom na prekomorsko konkurenco naj se doseže mejnarodna pogodba gledé premij.

Dunaj, 26. marca. (brz. por.) Borzna komora je sklenila, priporočati vladi uradno notiranje 3% prioritet pri državnih železnicah.

Dunaj, 26. marca (brz. por.) Že 60 let obstoječa tvrdka navadnega blaga Jakob Lichtentstern in sinovi na Dunaju — je propadla. Dolgovi znašajo 800.000 gld., vrednost 400.000 gld.

Telegrami.

Dunaj, 27. marca. Minister notranjega je imenoval vladnega tajnika in voditelja okrajnega glavarstva v Krškem za okrajnega glavarja na Kranjskem.

Praga, 26. marca. Prag. Abendblatt poroča, da je neosnovana vest praških listov, da bo koncem maja nadvojv. Marija Imaculata vmeščena kot nova opatinja v c. kr. terez. zavodu na Hradčinu in da ob ti priliki pride cesar v Prago.

Beligrad, 26. marca. Kralj Aleksander in Milan sta prišla semkaj dopoldne. Vsprejem je bil slovesen.

Berolin, 26. marca. Drž. zbor se je posvetoval o drž. dolgu. Več poslancev je predlagalo, naj se čim najpreje konvertira s 4 % na 3 %. Temu je ugovarjal drž. tajnik Posadowsky. Vsprejel se je oddelek o državni banki. Za jutéršno sejo je na dnevnem redu volitev predsednika in 1. podpredsednika.

Friedrichsruhe, 26. marca. Cesar se je z Bismarkom prirčno pozdravil. Ko mu je podajal častno darilo, mu je dejal, da ni mogel boljšega izbrati, nego meč z alzaško-lotarinskim grbom; meč je germansko orožje, je simbol, in je sredstvo, ki nikedar ne odreče. Zaklical je Bismarku hurá. Bismarek se je ganjen zahvalil in poljubil roko cesarju. Pri obedu je cesar Bismarku napil. Ob 3½ uri se je cesar vrnil v Berolin.

Bruselj, 26. marca. Zbornica je pričela danes posvetovanje o občinskem volilnem redu. Tribune so vse natlačene.

New-York, 26. marca. Iz Havane poroča brzj. da je pri Havani oddelek 300 mož vladne armade potolkel 500 upornih konjikov.

Povodenj.

Praga, 26. marca. Popoldne je v Vltavi počasi padala voda. Tudi z dežele se poroča, da pada voda. V Pragi je nekaj hiš v Jožefovem in Smihovem v vodi, vendar ni nevarnosti. Hujše je v tvorniškem mestu Lieben in vzlasti v najrevnejšem takozvanem židovskem oddelku. Danes je voda stopila za dva metra višje in sega do prvih nadstropij. Ljudi so morali rešiti po čolnih iz prvega nadstropja. Pristanišče in vsi stroji so pod vodo. Vltava je v tem mestu spravila v vodo 33 hiš, mej njimi tri tvornice. V teh se je moralo seveda ustaviti delo.

Kromeriz, 26. marca. Danes zjutraj je prestopila Marka bregove pri Kvašice-Tlumočanu in je preplavila polja, travnike in gojzдове, pretrgala okrajno cesto na štirih mestih in še vedno narašča.

Umrli so:

24. marca. Alojzija Petcosig, uradnega sluge žena, 55 let, uradnega sluge žena, 55 let, Stari trg 26, jetika. — Katarina Koleča, delavčeva hči, 4 mesece, Marije Terezije cesta št. 26, božjašt.

25. marca. Leonhart Končar, hlapec, 20 let, Rimska cesta št. 15, se je obesil.

26. marca. Marija Zupan, črevljarjeva hči, 16 mesecev, Stari trg 7, plučnica.

V bolnišnici:

23. marca. Martin Golob, gostač, 70 let, pneumonia catarrh.

24. marca. Anton Šraj, delavec, 43 let, jetika.

Tuji.

25. marca.

Pri **Slonu**: König, Handofsky z Dunaja. — Fonzari in Demetri iz Grada. — Hille iz Draždan. — Richter iz Brna. — Januschkovec iz Ljubna. — Pajniš iz Pleše. — Braun iz Celovca. — Lužar iz Zagreba.

Pri **Matiču**: Baller, Hausner, Schmidt, Reymann z Dunaja. — Kuhar iz Celja. — Winterhalter iz Maribora. — Haasner iz Bjelice. — Götz iz Berlina. — Wolf iz Norimberka. — Bubé iz Hanau-a. — Künbeck iz Vratislave. — Leindl iz Grada.

Pri **Južnem kolodvoru**: Drvodelič iz Siska. — Kunstek iz Št. Vida. — Horak iz Celovca. — Gorec iz Istre.

Pri **avstrijskem caru**: Vidmar, Benedičič iz Železnikov. — Klein z Dunaja. — Morelli iz Vidma.

Tržne cene v Ljubljani

dné 27. marca.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 10	Špeh povojen, kgr.	64
Rež,	6	Surovo maslo,	86
Ječmen,	6 25	Jajce, jedno	2 1/2
Oves,	6 20	Mleko, liter	10
Ajda,	7 25	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	7 50	Telečje	68
Koruza,	7 50	Svinjsko	68
Krompir,	4	Koštrunovo	44
Leča, hktl.	11	Piščanec	75
Grah,	11	Golob	24
Fižol,	11	Seno, 100 kgr.	14
Maslo, kgr.	94	Slama, 100	1 96
Mast,	68	Drva trda, 4 kub. m.	10
Špeh svež,	56	„ mehka, 4 „	6

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur
opazovanja	razkoma v mm	termomera po Celsiusu			
7. u. jut.	721.0	3.6	sl. vzh.	dež	21.5
26. u. pop.	723.1	2.2	sl. izpad	oblačno	dež
9. u. sveč.	724.4	0.6	sl. vzh.	jasno	sneg

Srednja temperatura 2-1°, za 3-3° pod normalom.

VABILO 187 2-2

občnemu zboru

„Posojilnice na Slapu pri Vipavi, registrirane zadruga z neomejeno zavezo“

kateri se boče vršil

v nedeljo, 7. aprila 1895, popoldne ob 4. uri v šolskem poslopju na Slapu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika.
2. Prememba in razširjenje pravil.
3. Odozrenje letnega računa za leto 1894.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Privoljenje remuneracije načelnstvu.
6. Izvolitev načelnstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika, oziroma nadzorovalnega odbora.
7. Razni predlogi.

Na Slapu, dné 26. marca 1895.

Načelnstvo.

Franc Punčuh,
načelnik.

Alojzij Ferjančič
odbornik.

Gospodičina

(sirota), iz poštene in dobre rodbine z najboljšo odgojo, vešča vseh domačih opravil, želi vstopiti v kako večjo hišo v pomoč gospodinj, v kak farovž kot hišinja, ali h kakaj starejši gospej v postrežbo. Je tudi zmožna pomagati otrokom pri poučevanju za ljudske šole.

Blagovoljne ponudbe pod **I. M.**, na upravnisti „Slovenca“ do 5. aprila 1895. 184 2-2

Št. 2991.

Razpis.

Po sklepu deželnega zbora nastaviti sta na novo na Kranjskem

dva živinozdravnika

jeden v **Metliki**, drugi v **Mokronogu**. Z vsako teh služb združena je nagrada **300 gld.** na leto.

Prosilci za ti službi pošljejo naj svoje prošnje z dokazili o starosti, znanju slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški vsposobljenosti

do 15. aprila 1895. l.

podpisanemu deželnemu odboru.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 15. marca 1895.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Brnsko
Sukno
moderno blago in ostanki za gospode in gospé!
Najcenejši vir za nakupovanje najmodernejšega in najtrpežnejšega pomladnega in zimskega blaga.
Zahtevajte 105 (10-8)
izborni sestavo vzorcev najnovejše izdelave sukna, kamgarna ševita in lodna iz zaloge c. kr. priv. tovarne
Moriza Schwarza, Zwittau (Brno).
Tudi najmanjši košček se doposlje, nevšečno blago pa nazaj vzame. Vzorci franco. Pošlje po povzetju.

Priporočen od **polikliniške direktorije.**
Uporablja se proti **dušljivemu kašlju, boleznim v grlu, v prsih in proti otročjim boleznim.**
Konjaka sladni izvleček
Neutrpen za prebolele.
Dobiva se v vseh boljših lekarnah in droguerijah. 590 52.33
Tovarna konjak-sladnega izvlečka v Leipniku.

36 12-12
Ivan Kregar,
izdelovatelj cerkvenega orodja in posode
v Ljubljani,
Poljanska cesta št. 8
poleg Alojzijevejšča
dovoljuje si opozarjati veleč. duhovščino, cerkvena predstojništva in cerkvene dobrotnike na svojo dobro urejeno
pasarsko delalnico
zagotavljajoč, da bode vselej postregel le z dobrim trpežnim blagom, natančnim in zanesljivim delom po možno nizki ceni. Naročila izvrševal bode kot doslej po vposlanem vzorcu ali lastnem okusu in načrtu.
Priznalna pisanja so na razpolago.
Izvršeno blago pošilja skrbno zavito poštne prosto.

Proti hripl (influenca) izkazali so se **Möratha štajerski pšenasti kolobarčki**
kot najboljše sliz razkrajajoče sredstvo pri **kašlju in hripavosti** (tudi zastarelosti); želoču so povsem neškodljivi pač pa prebavljanje pospešujoči. 13 6-3
Gosp. mag. fam. **Teod. Mörath-u** v Gracu.
Vposlane mi **pšenaste kolobarčke** uporabljal sem proti kašlju, hripavosti, kronični afektaciji goltanca in sapnika tako pri otrocih kakor odraslih z najboljšim vpehom. Celó pri pljučni tuberkulozi višje stopinje dosegel sem z njimi olajšanje. Prosim torej, pošljite mi še tri dvanajstotice škatljice. Velepoštovanjem
Trčfaiah, 2. febr. 1895. **Dr. Viljem Ehrlich.**
Škatljice po 10 kr. dobivajo se v vseh lekarnah, prodajalnicah drogi in trgovcih; kjer ni zaloge, vpošilja jih izdelovatelj T. Mörath, med droguist v Gracu. 5 škatljic franco, ako se pošlje krona vnaprej. Zalagatelj iščem — Paziti je na Mörathov podpis.
Glavno zalogo v Ljubljani ima **Svobode naslednik, lekarna „pri zlatem orlu“** na Prešernovem trgu.

V „Katol. Tiskarni“ je izšla 52 strani v 12° obsegajoča knjižica:
Večna luč.
Novela.
Angleški spisal kardinal **Wiseman.**
Iz nemščine prevel **V. Steska.**
Dobiva se v „Katol. Bukvarni“ broš. izvod po 10 kr., karton. po 12 kr.
Po deset izvodov skupaj razpošilja poštne prosto za 1 gld. tudi **V. Steska,** kapelan v Kočevju. 195 5-1
Začetka aprila t. l. izidejo nove
Šmarnice,
sestavil jih je **V. Steska.**

zadnja cena
R. Miklauc
v Ljubljani, Špitalske ulice št. 5
naznaja, da je ravnokar prejel
mного novega blaga
za letna oblačila. Posebno priporoča prav lepo sukno (štof) in oajg za moške obleke itd. 160 10-5
Dobil je tudi posebno lepo in trpežno
volnato blago
za ženska oblačila. Prav lep oajg gladek in na kitice izdelan, dalje **krasne svilnate rute** najnovejše baže za velikonočne praznike.
zadnja cena

Konjski cvet
(pomnoženi restituejski tok)
steklenica 1 gld., 5 steklenic 4 gld.
rabi se za drgnjenje v krepilo konjskih udov. Ta cvet, mnogo let po izkušenih živinozdravnikih in od praktičnih poljedeleev priznan kot krepljen, lajša otrpnelost konjskih udov ter služi v krepilo pred in v restitucijo (očvrščenje) po kakem trudapolnem delu.

Skušena redilna štupa za živino,
za konje rogato živino, ovce, prašiče i. t. d.

Rabi se skoro 40 let z najboljšim vpehom večinoma po hlevih, ako živinče ne more jesti; zboljšuje mleko.
Zametek z rabilnim navodom vred velja 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.
priporoča in razpošilja na vse strani s prvo pošto
lekarnar 113 6
Ubalđ pl. Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko.

197 3-1

Št. 33.

Razpis.

196 1-1

V deželni prisilni delalnici v Ljubljani je oddati

služba stražnega nadzornika

z značajem deželnega uradnika najnižjega plačilnega razreda.

Prosilci za to službo morajo dokazati, da so večji slovenskega, nemškega in laškega jezika in naj svoje prošnje pošljejo

do 20. aprila 1895

podpisanemu deželnemu odboru.

Prednost imajo oni prosilci, ki so že služili v kakem enakem zavodu.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 22. marca 1895.

PRIPOROČILNA NAZNANILA

domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Antor Presker
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16
priporoča se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke
V zalogi ima tudi narejene obleke
za gospode in dečke. — Obleke od 7 gld.
50 kr. do 24 gld., površnike od 6 gld.
50 kr. do 22 gld., nepremočljive haveloke
od 7 gld., 50 kr. do 12 gld., haveloke iz
veljblodove dlake (Kameelhaar) od 12 gld.
do 17 gld., mantile in plašče za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršujejo se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Josip Tomec
usnar in zaloga usnja
v Ljubljani
Streliške ulice
priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu
trpežno doma strojeno
usnje za vsakovrstno
porabo, po nizki ceni.

Laneni firnež
najboljše kakovosti, dobiva se pri
Adolfu Hauptmannu

tovarna za firnež
v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Ilustrovani ceniki potrebščin za obrtništvo, šolo in za
dom zastoj in franko.
Prodaja na debelo in drobno.

Kranjsko laneno olje.

Karol Dostal
tapetnik
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 31
se priporoča v najkulantnejše izvrševanje
vseh v svojo stroko spadajočih del, kakor
medrocev na peresih, žimnic, garnitur itd.
Cene nizke.

Janez Dogan
mizarski obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatovi hiši
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo izvrstno urejeno
zalogo divanov, žimnic, omar, stolov,
postelj itd.
Cenilniki s podobami so franko na
razpolago.
Najnižje cene, izborna blago.

Valentin Šubie
podobar in pozlatar v Poljanah nad
Škofjo Loko
priporoča se preč. duhovščini in cerkvenim
predstojništvom v izvrševanje vsakovrstnih
podobarskih del
z zagotovilom poštenega in solidnega dela po možno
nizki ceni.

J. Kopac,
svečar v Gorici,
Voščarna Prodajalnica
Solikanska cesta 9, Gospodarska ulica
priporoča veleč. duhovščini, cerkv. oskrb-
ništvom ter sl. občinstvu garantirane, pristne
čebelno-voščene sveče
kg. po gld. 2-45. Sveče slabših vrst za
pogrebe in drugo uporabo prav po nizki
ceni. V veliki izbiri so tudi voščeni zvitki,
okrašeni in preprosti po najnižji ceni.

Valentin Accetto
— zidarSKI mojster —
v Ljubljani, Opekarska cesta št. 55
priporoča se preč. duhovščini in slavnemu
občinstvu, podjetnikom in društvom v vsa
— v zidarsko stroko spadajoča dela —
bodisi novih stavb, cerkvenih in zasebnih
poslopij, kakor tudi vsakovrstna poprav-
ljanja, vzdavanja in postavljanja lončenih
štedilnih ognjišč, polaganje vsakovrstnega
tudi cerkvenega tlaka, vse po najnižji ceni.

Matija Horvat
čevljarSKI mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporoča se preč. duhovščini in slav. občinstvu
v naročanja raznovrstnega
obuvala
katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivega blaga
od najpreprostejših do najfinjših oblik.

JOSIP ŠUBIC
kipar v Gorenji vasi nad Škofjo Loko
priporoča se preč. duhovščini in slav.
občinstvu za izdelovanje
kipov iz lesa in kamena, novih
oltarjev iz lesa in marmor-cementa
v vsakojakem slogu; dalje v prenavljanje
starih oltarjev in drugih predmetov zago-
tavlja joč kar najnatačnejšo izvršitev in
nizko, delu primerno ceno.

Alojzij Zorman
trgovina z moko
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 7
priporoča vsakovrstno moko po različni
ceni, otrobe, koruze in koruzno moko.
Prodaja na drobno in debelo ter zago-
tavlja uljudno postrežbo.

Razprodaja goveje živine.

183 2-2

Ker se bode pri graščini Turjaku govedoreja popolnoma opu-
stila, zato se bode v soboto dne 30. marca ob 10. uri dopoldan
na turjaškem marofu razprodala vsa goveda prave melske
pasme (echte Möllthaler Rasse), in sicer:

- 9 krav, ki molzejo,
- 2 mladi kravi s teleti,
- 1 telica,
- 3 junčki,
- 2 bika,
- 2 vola za vprego, kakor tudi drugi voli križanci in
- 2 para oslov.

Prodajalo se bode licitandnim potom. — Kupovalci morajo kupljeno
živino takoj plačati in odpeljati.

P. n. kupovalci pridejo na kraj razprodaje najlože, če se odpeljejo z
vlakom dolenske železnice do postaje Vel. Lašiče, od tam pa z vozom v Turjak.

Zajamčeno pristne
sveče iz čebelnega voska
in **zanesljivo pravo vino**

prodaja
ALOJZIJ BADER

lastnik voščarne na par in veleposestnik v Gorici, Primorsko.
Cenike pošilja brezplačno. 170 12-5

Najvišje pismeno priznanje Nj. c. in kr. Visokosti prejasne
gospé prestolonaslednice - vdove
nadvojvodinje Štefanije.

Kapljice za zobe

odlikovane

lekarne Piccoli, pri angelju
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Kapljice kanjene na pavolo in dejane v votel zob takoj
olajšajo bolečine. 588 50-20

Stekleničica 20 kr.

Zarad opustitve predmeta

prodaja se

193 3-3

kuhinjsko posodje itd.

po tovarniški ceni

pri

Alb. Achtschin-u

v Ljubljani, Gledališke ulice 8.

Dunajska borza.

Dne 27. marca.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 15 "
Avstrijska zlata renta 4%	124 " 25 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " 10 "
Ogerska zlata renta 4%	123 " 95 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 10 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1083 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	408 " 50 "
London vista	123 " 55 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 " 92 1/2 "
20 mark	11 " 93 "
20 frankov (napoleonor)	9 " 70 1/2 "
Italijanski bankovci	46 " 25 "
C. kr. cekini	5 " 75 "

Dne 26. marca.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	164 " 75 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " 75 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 50 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	152 " 50 "
Dunavske vravnave srečke 5%	133 " 75 "
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	108 " 25 "
Posojilo goriškega mesta	111 " 25 "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 96 "
Prioritetne obveznice državne železnice	224 " 50 "
" južne železnice 3%	178 " 60 "
" južne železnice 5%	134 " 50 "
" dolenskih železnic 4%	98 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	200 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	150 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 75 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	71 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	72 " 75 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	54 " — "
Ljubljanske srečke	24 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	174 " 25 "
Akcije Ferdinandove sev. železn. 1000 gl. st. v.	3520 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	552 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	113 " 50 "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	84 " 50 "
Montanska družba avstr. plan.	88 " 50 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	168 " 50 "
Papirnih rubljev 100	130 " 75 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.